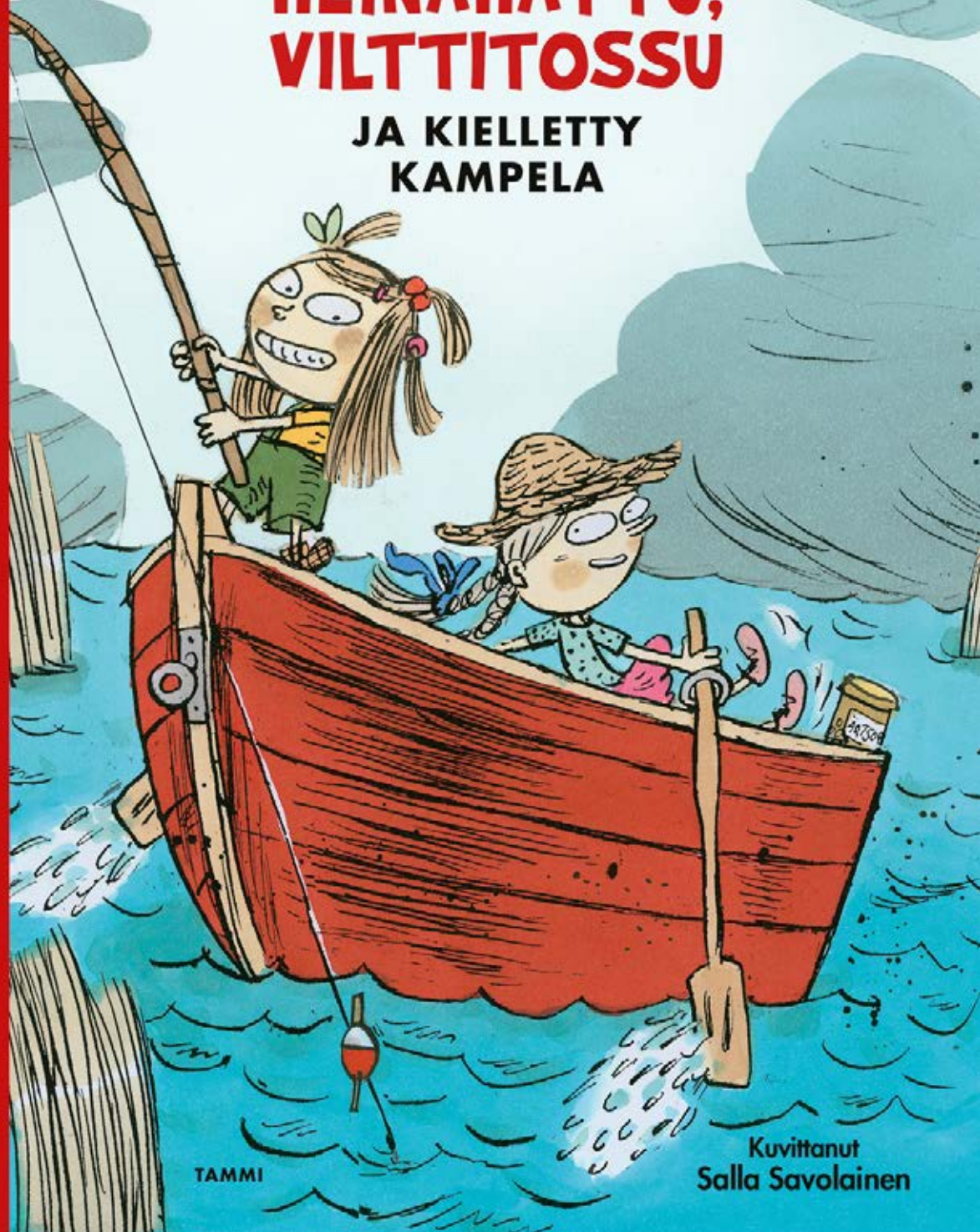

SINIKKA NOPOLA
TIINA NOPOLA

HEINÄHATTU, VILTTITOSSU

JA KIELLETTY
KAMPELA

TAMMI

Kuvittanut
Salla Savolainen

Omistamme tämän kirjan saaresta
selviytyneille Matiakselle ja Andreakselle,
opettajallemme Taija Valkamolle, joka lahjoitti
meille Aleksanterin kansakoulussa lukemamme
Risto Roopenpoika -kirjat, sekä näyttelijä
Ilmari Saarelaiselle, joka johdatti meidät
kielletyn kampelan jäljille.

SINIKKA NOPOLA • TIINA NOPOLA

HEINÄHATTU, VILTTITOSSU

JA KIELLETTY KAMPELA

Kuvittanut Salla Savolainen

TAMMI

HELSINKI

Tiina Nopolan muokkaama laitos teoksesta *Heinähattu, Vilttitossu ja kielletty kampela*, joka ilmestyi 2005

Teksti © Sinikka Nopola ja Tiina Nopola 2005 ja 2023

Kuvitus © Salla Savolainen 2023

Teoskokonaisuus © Tekijät ja Tammi 2023

Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä

Painettu EU:ssa

ISBN 978-952-04-5418-0

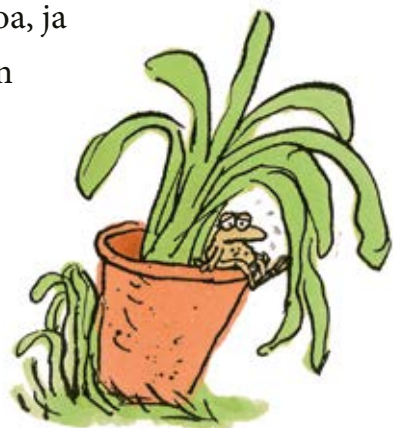

EPÄMÄÄRÄISTÄ MÖHNÄÄ

Oli helteinen kesäpäivä. Matti kasteli nurmikkoa, ja Heinähattu ja Vilttitossu juoksivat ristiin rastiin vesisuihkun alitse.

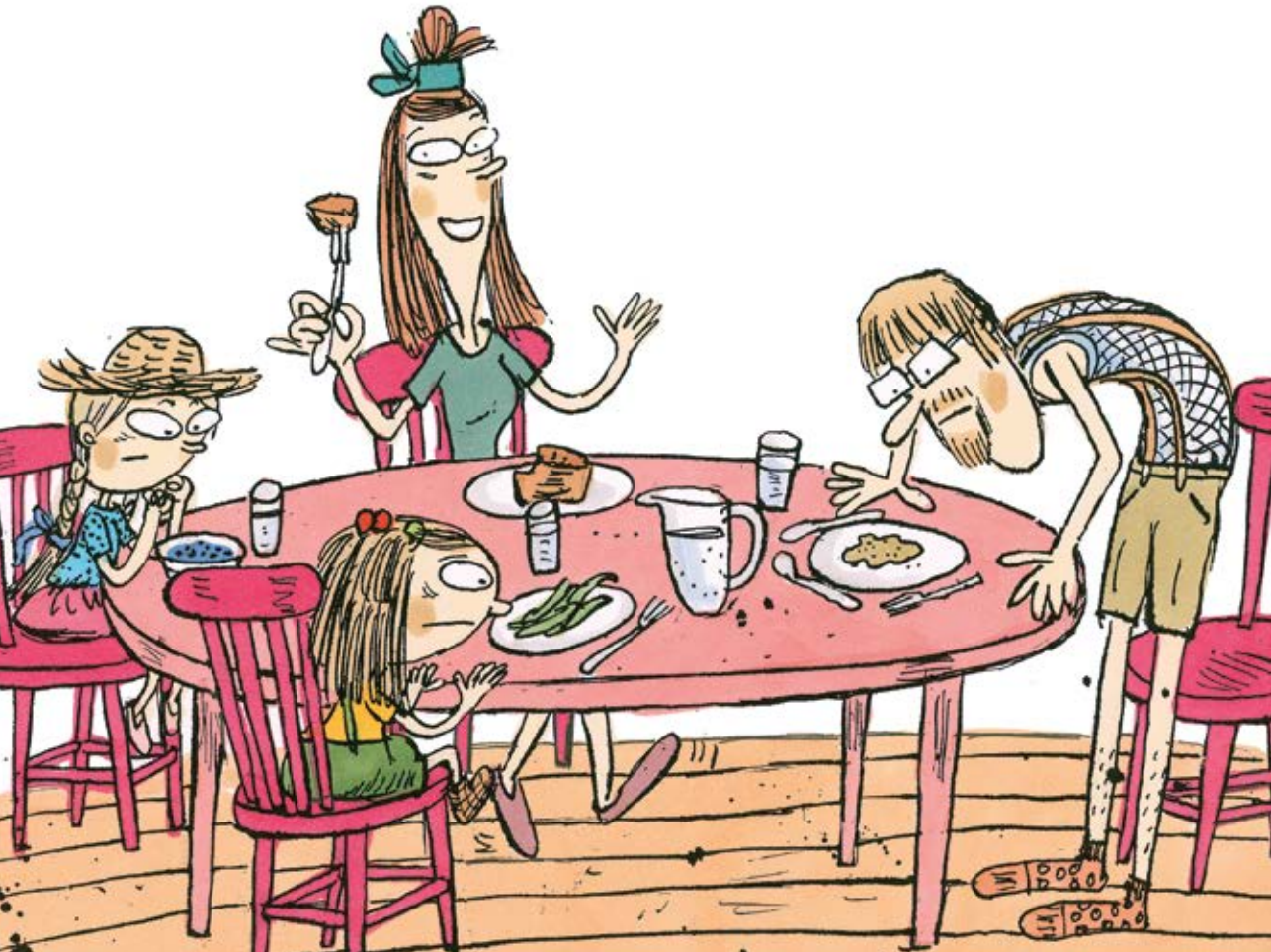
– Kylmää! Vilttitossu kirkui.

- Harvinaisen hiostavaa, Matti huokaisi ja pyyhki otsaansa.
- Kehittyköhän tänään vielä ukonilma?
 - Kaikki keittiöön! kuului Hannan huuto. - Täällä on yllätys.
 - Onkohan siellä köyhiä ritareita? Vilttitossu innostui.
 - Tai vaniljavanukasta, sanoi Heinähattu.

Heinähattu ja Vilttitossu säntäsivät keittiöön ja näkivät kummallisesti katetun pöydän. Siinä oli neljä lautasta ja jokaisen edessä oli nimilappu: ”Heinähattu”, ”Vilttitossu”, ”Hanna” ja ”Matti”.

Heinähätun lautasella oli mustikkakeittoa, Vilttitossulla vihreitä papuja, Matilla vaaleanruskeaa hyytelöä ja Hannalla pala suklaakakkua.

- Hyi, Vilttitossu puuskahti. – Minä inhoan papuja.
Heinähattu nuuhkaksi mustikkakeittolautastaan.
- Ei ole nälkä, hän sanoi.
Matti tuli keittiöön ja katseli epäluuloisena Hannan kattausta.
- Miksi minun nimeni kohdalla on tuollaista epämääräistä möhnää? Matti kysyi.
- Se on kuusenkerkkähyytelöä, Hanna vastasi.
- Minä olen kattanut meille jokaiselle silmiemme värisen ruuan. Heinähatulla on mustikansiniset silmät, Vilttitossulla pavunvihreät, minulla suklaanruskeat ja sinulla, Matti, hiukan värittömät.
- Mitä? Vilttitossu ihmetteli.
Heinähattu juoksi katsomaan silmiään peilistä.
Matti vei hyytelölautasensa tiskipöydälle, ja Hanna keihästi jälkiruokahaarukkaan palan suklaaleivosta.
- Minun silmissäni on aavistus kullankeltaista viljaa, Matti sanoi. – Enkä ole koskaan huomannut, että sinun silmäsi olisivat suklaanruskeat, pikemminkin kaurapuuron väriset. Mistä olet saanut päähäsi, että meidän pitää syödä silmiemme väristä ruokaa?
- Kyllä minun silmissäni on paljon ruskeita pilkkuja, Hanna kehui. – Ne ovat pähkinänruskeat.
- Minunkin silmissäni on pilkkuja, sanoi Vilttitossu.
- Minäkin haluan suklaakakkua.
- Minäkin söisin mieluummin suklaakakkua, mutisi
Heinähattu.

Hanna otti esiin kirjan ”Syö silmiesi värin mukaan” ja aloitti:

- Minä olen lukenut opaskirjan, jossa kerrotaan, miten ihmisestä tulee hyvinvoiva ja tasapainoinen. Aina kun on mahdollista, on pyrittävä syömään omien silmiensä väristä ruokaa.

- Ei se ainakaan minulle ole mahdollista, sanoi Vilttitossu.

- Minä olen päättänyt, että tämän perheen jäsenet syövät ainakin kerran viikossa silmiensä väristä ruokaa, Hanna jatkoi.

- Kun Vilttitossu syö vihreää, hänestä tulee yhtä tasapainoinen kuin Heinähatusta ja hän lopettaa tiuskimisen.

- Mikä Heinähatusta sitten tulee, kun hän syö mustikoita? Vilttitossu kysyi.

- Heinähatusta tulee entistä rauhallisempi ja helppohoitoisempi, Hanna vastasi.

- Mikäs minusta tulee, kun syön kuusenkerkkähyytelöä? Matti kysyi.

- Sinusta tulee vauhdikkaampi, sanoi Hanna.

- Mutta kuunnelkaapas, mitkä ruuat teiltä on ehdottomasti kielletty. Sinisilmäiseltä Heinähatulta on kielletty vaaleanpunainen marsipaani, hailakkasilmäiseltä Matilta vihreä marmeladi ja vihreäsilmaiseltä Vilttitossulta kaikki ruskehtava kuten suklaanapit ja kampela.

- Törkeää! kivahti Vilttitossu. – Minulta on kielletty kaksi ja muilta vain yksi.

– Niin tässä kirjassa vihreäsilmaisten kohdalla lukee, Hanna sanoi.

– Mitäs sinulta sitten on kielletty?

Matti kysyi Hannalta.

– Ryynimakkara, Hanna vastasi.

– Eihän ryynimakkaraa halua

kukaan muutenkaan syödä! Vilttitossu

huusi. – Minä haluan

syödä suklaanappeja

ja kampelaa.

– Ja minä

marsipaania, sanoi

Heinähattu hiljaisella

äänellä.

Vilttitossu marssi ovelle.

– Täytyy sitten mennä

syömään semmoiseen

paikkaan, missä saa

suklaanappeja, hän ilmoitti.

Heinähattu marssi Vilttitossun

perään.

– Minne te menette? Hanna ihmetteli.

– Kyllähän sen arvaa, Matti sanoi.

– Alibullenin neideille tietenkin.

VIIMEINEN MATO

Heinähattu ja Vilttitossu istuivat Alibullenin neitien puutarhassa herkkupöydän ääressä. Helga ja Halise leyhyttelivät kasvojaan viuhkoilla.

– Seisova ilma,
sanoi Halise.

– Ehkä vielä tänään jyrisee, Helga jatkoi.

Heinähattu maisteli mustikkapiirakkaa, ja Vilttitossu ahtoi suuhunsa suklaanappeja.

– Kylläpä sinulle maistuu suklaa, Halise ihmetteli.

– Minun on pakko syödä suklaata, sanoi Vilttitossu.

– Pakko? Helga hämmästyi.

– Pakko, Vilttitossu sanoi. – Äiti on lukenut yhden kirjan.

Siinä sanotaan, että jos on vihreät silmät, ei saa syödä mitään vihreää. Ja minulla on vihreät silmät.

- Mitä sinä sitten saat syödä? Halise kysyi.
 - Suklaata.
 - Ei se niin mennyt, Heinähattu korjasi. - Se meni niin, että jokaisen pitää syödä silmiensä värin mukaista ruokaa. Vilttitossun pitää syödä pelkästään vihreää ruokaa.
 - Ahaa, sanoi Halise ja tutki Vilttitossun silmiä. - Kyllä ovatkin vihreät, kuin nuoren koivun lehdet.
 - Heinähattu on ymmärtänyt koko jutun ihan väärin! huudahti Vilttitossu ja kiskaisi Heinähattua tukasta.
 - Ai, sattuu! Heinähattu parahti.
- Halise veti Heinähätun turvaan Vilttitossulta.
- Äiti sanoi, että kun Vilttitossu syö paljon vihreää, hän lopettaa tiuskimisen, Heinähattu nyyhkäisi.

- Pitäisikö hänelle hakea salaatinlehti? Helga kysyi.
 - Ei pidä, sanoi Vilttitossu ja otti uuden suklaanapin.
 - Tämähän on mielenkiintoista, totesi Halise. – Mitähän minun ja Helgan sitten pitäisi syödä?
- Heinähattu katseli Helgan silmiä.
- Sinulla on samanväriset silmät kuin meidän isällä,
- Heinähattu sanoi Helgalle.
- Äidin mielestä ne ovat värittömät, sanoi Vilttitossu.
- Heinähattu katsoi seuraavaksi Halisen silmiä.
- Sinulla on siniset silmät, Heinähattu huomasi.
 - Mustikkapiirakka on kielletty, ilmoitti Vilttitossu ja leikkasi itselleen ison palan.
 - Heinähatun mielestä minun taas pitää syödä mustikkapiirakkaa, sanoi Halise ja leikkasi hänkin itselleen ison palan. – Kumpikohan teistä nyt on oikeassa?
 - Minä! hihkasi Vilttitossu ja otti koko mustikkapiirakkavuoaan syliinsä.
 - Vilttitossulta on kielletty myös kampela, sanoi Heinähattu.
 - Kampela? ihmetteli Halise. – Se on meidän lempikalamme.
 - Hieno kala, harvinaista herkkua, Helga nyökkäili.
- Vilttitossu tuli suuttumuksesta punaiseksi. Hän puristi kätensä nyrkkiin ja huusi:
- Minultahan ei kampelaa kielletä!
- Sitten Vilttitossu nousi ylös ja häipyi talon nurkan taakse.
- Minne se meni? Halise kummasteli.

– Heinähattu, juoksepas Vilttitossun perään, jottei hän saa päähänsä mitään hassutuksia, sanoi Helga.

Heinähattu kiitti mustikkapiirakasta ja lähti sitten Kattilakosken talolle päin.

Halise kurkkasi ikkunasta.

– Siellä ne juoksevat peräkanaa.

– Mitähän se Hanna Kattilakoski taas hössöttää, Helga tuhahti. – Tyttöjen pää menee tuommoisesta ihan sekaisin.

– Ainakin minulle mustikkapiirakka on juuri oikeaa ravintoa, Halise ilmoitti.

– Meillä on aloittamaton piirakka jääkaapissa, sanoi Helga.

– Eiköhän maisteta sitä hiukan.

Heinähattu löysi Vilttitossun Kattilakosken talon takaa.

Vilttitossu kyykötöi lehtikasassa ja kuopsutti multaa pienellä lapiolla.

– Mitä sinä sieltä haet? Heinähattu kysyi.

– Matoja.
– Mitä sinä niillä teet?
– Ongin.
– Mitä?
– Kampelaa.
– Mistä sinä aiot kampelan onkia? Heinähattu ihmetteli.
– Järvestä, vastasi Vilttitossu ja laski, montako matoa hän oli purkkiinsa saanut. – Kuusi. Se riittää.

Vilttitossu käveli purkki kädessä vajaan.

– Mitä sinä siellä teet? Heinähattu tiedusteli.
– Haen ongen.
– Saako ongelle mennä ilman lupaa?
– Saa, jos onkii kampelaa.
– Onko se muka totta?
– On se, sanoi Vilttitossu.
– Minne sinä menet ongelle? kysyi Heinähattu ja juoksi Vilttitossun perään.

– Ihan lähelle, Vilttitossu vastasi ja käveli kohti rantaa.

– Ei rantaan saa mennä! Heinähattu huusi.

Vilttitossu asteli määrätietoisesti veneen luo ja irrotti puun ympäriltä veneen köyden.

– Mitä sinä teet? Heinähattu kauhistui.
– Otan veneen. Ei ilman venettä voi onkia.
– Se on vaarallista!
– Ei sinun tarvitse tulla, Vilttitossu sanoi ja hyppäsi veneeseen.

- Onko tappi kiinni? Heinähattu kysyi ja istuutui veneen kokkaan.
- Mikä tappi?
- Se tukkii veneessä olevan reiän, sanoi Heinähattu ja tarkisti, että tappi oli paikallaan.
- Miksi veneessä on reikä? Vilttitossu ihmetteli ja työnsi airoilla veneen liikkeelle.
- Jos veneeseen tulee vettä, niin se pääsee siitä reiästä pois, sanoi Heinähattu. - Mutta nyt mennään takaisin rantaan.
- Eikä varmasti mennä, Vilttitossu tiuskaisi.
- Mennäänpäs, Heinähattu määräsi, nousi seisomaan ja yritti ottaa airoja Vilttitossulta.

HEINÄHATUN JA VILTTITOSSUN

äiti on lukenut uudesta, terveellisestä ruokailutavasta: jokaisen olisi pyrittävä syömään silmiensä väristä ruokaa. Vilttitossulta on silmien värin perusteella kielletty kampela. Hän sanoo kuitenkin: "Minultahan ei kampelaa kielletä."

Vilttitossu lähtee pyydystämään kampelaa Heinähattuun kanssa. Veneestä putoaa toinen airo, ja sisarukset haaksirikkoutuvat saarelle, jota seudun asukkaat ovat sen pelottavan maineen takia kaihtaneet. Heinähattu yrittää selviytyä haaksirikosta kirjan "Risto Roopenpojan ihmeellinen elämä" ohjeiden mukaan. Vilttitossu keskittyy kampelan pyytämiseen.

Heinähattua ja Vilttitossua lähdetään pelastamaan uiden, kumiveneellä, soutuveneellä ja palokunnan voimin. Ehtivätkö pelastajat saareen, ennen kuin yö tulee?

Sinikka ja Tiina Nopolan humoristisia Heinähattu ja Vilttitossu-kirjoja on rakastettu jo vuodesta 1989 lähtien. Teoksen uudesta kuvituksesta vastaa Salla Savolainen.

184.2 | www.tammi.fi
ISBN 978-952-04-5418-0

